

nem, et atrocitatem tormentorum: magnæ demum, ob exitiale effectum, nam per vim tormentorum vel animam impiè separabant à Deo, vel crudeliter eam separabant à corpore.

S. Bruno.

Joachi.
Abb.Hæretici
sævientes in
Ecclesiæ.Sæta Maho-
metana in
Ecclesiæ
tristissima.

universæ in Ecclesiæ sævientes persecutio-
nes, & persecutores, quos veluti anteambulo-
nes, & sagittarios sequerunt acerrimus crue-
nissimumque hostis Antichristus.

1193 Unum audi S. Brunonem Ser. 3. de
Martyribus tractantem illud Apoc. 6. spe-
ctrum: *Hic equus rufus sanctorum sanguine, et
sævientis inimici calcaribus cruciatus, Tyranno-
rum exercitus intelligitur, super quos diabo-
lus sedens in sanctorum necem eos sine omni mi-
sericordia ruere facit. Ipsi sunt illi de quibus
dicitur; currus Pharaonis, & exercitum ejus
demersit in mare. Hic autem est illi inequus,
qui pacem de terra sumit, & auferit. Legefis
Joachimum Abbatem ad hoc Apoc. caput, &
Andream Cæfariensem.*

1194 Rursum, tertius equus niger Hæreti-
cos, & Hæresiarchas in Ecclesiæ sævientes
præsignavit, uti fuere olim Arrius, Pelagius,
Nestorius, & in hoc seculo Lutherus, & Calvinus. Ita exponit Joachimus,
Tho. Anglus, Carthusianus, Gagneius, Ri-
bera, Pererius, & Cornelius. Qui observant,
percommode equo nigro designatos Hæreti-
cos, ut qui veræ fidei lumine privati non
nisi in tenebris errorum ambulare possunt,
& alios deducere. Cujus equi seffor est vel
ipse diabolus Hæreticorum Pater, & magi-
ster, vel Hæresiarchæ. Cernens enim Satan
nil fe in persecutione illa prima, ac Marty-
rum cæde profecisse, sed uno occiso, multa
millia repululisse, aliam nocendi viam insti-
tuit, novos adversus Ecclesiæ hostes exci-
tando Hæresiarchas, quos multi alii fecuti
sunt, Vuandali præsertim, & Goths, qui
fuerunt Arriani, ac mirè Ecclesiæ divixa-
runt per trecentos, & amplius annos, ut
claret ex Victore Veicense, Procopio, Ba-
ronio, & aliis. Denique per equum pallidum,
cui insidet mors, quam infernus sequitur, &
cui data est potetas super quatuor partes
terræ interficere gladio, fame, & morte, &
bestiæ terræ, putant Joachimus, Seraphinus,
Pannonus, Pererius, & Cornelius figurari
sectam Mahometis, Turcas, Saracenos infen-
tissimos, & celeberrimos jam à mille annis
hostes Christianorum. Hi enim post Go-
thos, Arrianos, aliosque priscos Hæreticos,
mox Ecclesiæ gravissimè infestabant, & ju-
giter infestant diabolico perciti labore, &
invidia in Christianos, qua pallore equi signifi-
catur: uti etiam eorum nequitia, malitia,
libido, avaritia. Hujus equi seffor est mors,
id est, Mahomet, qui deficiente secta Arrii,
mox ortus est, suamque sectam propagavit
gladio, omnes scilicet sibi resistentes occi-
dendo. Dicitur eum sequi infernus, id est,
Antichristus, ut nonnulli explicant, est enim
ipse præcursor Antichristi, qui erit vitiorum
abyssus, & quasi infernus, putant quippe fe-
stam Mahometis duraturam usque ad Anti-
christum. Vel dici potest, infernus eum se-
qui, id est, omnes Dæmones ad juvandum
Mahometem, ejusque sectam propagandam.
Vel melius, sequitur eum infernus, quia plu-
rimas ex quatuor plagiis terræ ille præ
Gothis, aliosque Hæreticos in infernum detruxit,
& ex Christianis multos gladio, multos fame,
multos ærumnis, multos peste, multos aliis
mortis generibus, multos denique leonibus,
ursis, aliosque feris obiiciendo, occidit: Ecce
qua ratione tribus hisce equis præsignentur

Apoc. 17.9.
P. Corne.S. Ambr.
S. Beda.

R. Richar.

S. Hiero.

S. Hieron.

Vat. 128.3.

Aratoribus

comparati

hostes Ecclesie

sia.

Vat. 128.4.

Aratoribus

comparati

hostes Ecclesie

sia.

Aratoribus

Tertul.

I Iai. 2. 1.

Mons Ecclesiæ ob inconcussam stabilitatem.

S. Chrys.

ranni, non expugnatores, imò dum Ecclesiæ impugnabant, & expugnare contendeant, ac solo coæquare tantum hoc ædificium, magis ædificabant: ut loquitur Tertulli. ad Scapulam: *Hæc scæla à Tyrannorum impietate tunc magis ædificatur, cum cadi videretur.* Quod David expressit illis verbis *supra dorsum meum fabricaverunt peccatores.* Vel accepta metaphora ab agricultura, *araverunt, prolongaverunt sulcum:* quā in immensum hisce persecutionibus augenda portendatur Ecclesia, dum ager appellatur aratro proscissus, mirifice exultus, & copiosam ferenis messem, de qua supra c. 6.

1200 Audiendum hic S. Chrysost. premens illud I Iai. 2. 1. ubi Ecclesia appellatur *præparatus mons domus Domini in vertice montium:* sapienter quærerit, quorū Ecclesia mons appellatur? Cur vero mons *præparatus*, vel ex LXX. translatione *illustris, lucidus, manifestus;* vel ex Hebræo *fundatus, stabilitus, firmatus?* Respondet, ita nominari ob inconcussam ejus stabilitatem ad quovis Tyrannorum impetus? *Quemadmodum enim montibus, licet quis obvallet, & obicit milium millia decem, & ii quidem intorqueant arcus, isti evibrent hastas, & ejaculentur, nihil noxæ, aut derimenti invehent soliditatē montium:* illinc potius secedere cogentur, consumpta inaniter sua fortitudine. *Sane id ipsum contigit ad unum omnibus, qui oppugnarunt Ecclesiam;* hæc quidem inconcussa perfuit, illi è diverso, desperita propria virtute, indecoris infamia notam incurserunt: dum eam ferunt, evanescent; dum jaculantur in eam, imbellis redduntur: dum cœidunt flagris, ab his vincuntur qui male affecti sunt. Rectissime. His similia inculcatæ sèpè à Patribus.

R. Alcas.

1201 Huc spectant illa Christi verba apud Mat. 16. 18. *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: & portæ inferi non prævalebunt adversus eam.* Quibus promittitū Ecclesia; Dæmones, & Tyrannos aduersus eam insultantes, & effuso impetu expugnare contendentes, nihil omnino prævalituros, sed infringendos potius, & conterendos: sumptā metaphorā à portis urbium, in quibus plures coacerventur munitiones, ac tantopere ab Aegyptiis divexatus est, sed non debellatus; quin triumphatores evaserunt, contemptis hostium tormentis, copiis, & minis. Atqui per Pharaonem, & reliquos Aegyptios veteris Ecclesiæ persecutores, quis non videat adumbrari Tyrannos Christianæ religioni infenissimos? Vel suo nomine hæc Aegyptus portendebat, id est, tribulans, ad angustiam redicens, doloribus afficiens: ut monerit S. Hierony. ad cap. 19. S. Hieron. I Iaiæ. Benè Aponius existimat, per currus Pharaonis designari Tyrannos, qui Martys Aponis. res diversis trucidaverunt tormentis. Et Beda arbitratur, in his verbis doceri nos, quo modo Deus Ecclesiam inter adversa protegat. Divexetur gravissimè Ecclesia, omni conatu de medio illam tollere nitantur Tyranni, suas omnes in eam exerant vires, ut perfissimè laceretur: certè oleum, & operam perdet; minimè Christi Sponfam expugnabunt; est enim robustus & copiosus Dei equitatus virtute, & robore non absimilis potentissimis Angelorum legionibus; & longè potentior ac robustior Israeliticis copiis, quæ impium deturbarunt Pharaonem. Illa facile exuperat Tyrannorum quadrages,

est, animæ, evident libera: nec quæ devoraverat corpora, semper apud se retinebit, sed ex ipsius potius fauibus gloriösè emergent. Hæc Alcas, & quidem argutè, & verè: promittitur enim Ecclesiæ in illutissima Petri confessione fundatæ victricem, triumphaticemque prodituram; licet gravissimæ in eam concidentur persecutions: licet mors in Christianorum corpora acerbissimis cruciamentis grassetur: licet infernus maximos oris rictus expandat.

1202 Praefat audire Ecclesiæ Patres, sanæ doctrinæ magistros. S. Athan. orat. qua do- S. Athan. cet, unum esse Christum, premens hæc Matthæi verba: *Fidelis, inquit, sermo, & non vacillans promissio: & Ecclesia invicta res est, etiā si infernus ipse commoveatur, etiā qui in inferno sunt mundi Principes, & tenebrarum tumultum faciant.* Consonat S. Isidorus Pelusiota lib. 3. Epis. in 5. Et interim prætermis aliorum Patrum effatis, non parcam verbis ex aureo Chrysostomi ore profluentibus, sic ille to. 3. Ser. 1. de Pentecôte: *Non dixit, non appropiant ei, sed non prævalebunt adversus eam. Quid ergo? Impugnabitur quidem, non tamen vinci poterit. Tempestates suscipit Ecclesia, sed non demergitur: jacula in eam mittuntur, sed non perforatur: machinamenta præparantur; sed turris non eliditur. Considera Tyrannos, Reges, gladios acinos, sarcinas, manus ferreas, & uncos, & omnia machinamenta parata, & pharetrum quidem suum evacuavit Diabolus, sed nihil læst Ecclesiam. Portæ inferi non prævalebunt adversus eam.*

1203 De Ecclesia Christiana semper impugnata, expugnata nunquam, sed ubique triunphante, dicitur Cant. 1. 8. *Equitatus meo in curribus Pharaonis assimilavi te, amica Assimilata Ecclesia Amæa.* Pro, amica, est Hebraicè rea, seu raia id est, afflita, confracta, conquassata. Ecclesia gravissimis persecutionibus affecta assimilatur equitatu, seu copiis Angelorum Pharaonis. (ut S. Nyisen. vult) in curribus, id est, contra currus Pharaonis: Angelicus enim copiis debellavit Deus Pharaonis exercitum. Solet etiam referri nomen *equitatus* ad exercitum Hebreorum (ut mavult Beda) qui S. Beda.

gas, copias pedestres, & equestres, cruciamentorum machinas, terrores, minas, artes, & quidquid commenta in eam illorum fævitia est. Legeis Cyprianum Cisterciensem in hæc Cantic. verba, qui illa refert ad Paulum, Theclam, Agnetem, Pelagiam, Lauren- tium, ac reliquos Martyres, qui impugnati à Tyrannis expugnari non potuerunt.

1204 Ut verò hoc etiam luculentus sit; & unde Ecclesia inexpugnabilis sit, atque invicta, appareat, contemplare, quæso, fæminam illam Apocal. 12. in Ecclesiæ typum in suis Martyribus pugnantis, Joanni demonstratam. Impugnatur quidem à Dracone rufo & magno, id est, à Tyrannis, ut suprà statuimus. Aliquid proficit eorum fævitia? Nequaquam: impugnata est, sed non expugnata. Unde verò invicta, & inexpugnabilis persistit? Verba illa ostendunt plane: *Signum magnum apparuit in cælo, mulier amicta sole.* In primis apparuisse in cælo dicitur. Quid hoc? Nonne in terris versatur militans Ecclesia? Nonne peregrinatur à Domino? Ita est: sed quia ei divina auxilia, & cælestes suppetiae præstò adsunt belligeranti, & opugnatae; ea propter in cælo esse perhibetur; id est, ad instar cæli inexpugnabilis, & bellipotens admodum inexpugnabilis, & bellipotente Dei manu auxiliatrice. Signum utique Ecclesia est, id est, scopus, in quem omnes omnium Tyrannorum legiones sua spicula collimarunt: *Posuit me quasi signum ad sagitam.* Threno. 3. 12. Utenim S. Greg. lib. 13. Morali. cap. 6. *Idcirco signum ponitur, ut sagittarum emissione feriatur. Fidelis itaque populus in signum hosti suo est positus, quia eum semper suis iætibus impedit, susque persecutionibus affigit.* Signum, inquam, Ecclesia est magnum, à quo aberrare non possunt persecutionum sagittæ quantumvis numerosæ, & crebræ. Sed signum est impermeabilis, utpote totum cælesti, divinæque omnipotentiae opus. Audi Chrysostomum tom. 5. Hom. de expulsione sua: *Christi Ecclesia nihil fortius, si quis eam impugnare proponit, vires atterat necesse est: tale est enim velut si calo bellum medietur inferre. Homini si bellum inferas, fortasse vinces, aut forte vinceris: Ecclesiam vincere nulla vis poterit.* Imò verò etiam cælis ipsi impenerabili, & inexpugnabili Ecclesia est; subtextit Chrysostomus: *Fortior Ecclesia multo quam terra, imò & fortior cælo. Cælum, & terra transibunt, verba autem mea non transibunt. Quæ verba? Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: & portæ inferi non prævalebunt adversus eam.* Quemadmodum enim Dei verbo cæli firmati sunt, impenerabiles, & inexpugnabiles facti; sic Ecclesiæ regnum, quod cælos ipsos firmitudine, stabilitate, soliditate, & perpetuitate longè excedit; propter vigorem proflus divinum, quem Deus in illam abundè influit. Idcirco deinde.

1205 *Amitta sole, id est, Christi potentia, & virtute Ecclesiæ unde quaque ambientis, & protegentis.* Quid enim vulgarius, quam Christum Ecclesiæ solem appellari, & esse? Sol est, cui ipsa veluti immergitur; sol qui eam illuminat, tutaturque. Sol certè, in quo Deus posuit tabernaculum suum, id est, Ecclesiæ suum, ut explicant S. August. & alii ad

Ecclesia fortior cælo.

Ecclesia si-
gium in calo
inexpugna-
bile impene-
trabile.

S. Grego.

S. Chrys.

Pf. 113. 6.

S. August.

Pf. 18. 6. Ex Hebræo vertas; *soli posuit tentarium quasi sol ipse Christus Dominus ideò Ecclesiæ suam ambiat quoquo versus, protegat, & defendat inexpugnabilem, quia ipsa vicissim eum ambit, protegit, ac defendit impugnata usque ad sanguinis, & vita profusionem.* Recet Chrysost. ubi supra: *Ecclesiæ S. Chrys. vincere nulla vis poterit: Deus est Ecclesia, qui est omnibus fortior.* Expende unde inexpugnabilis Ecclesia sit, immobilis, & invicta: pri- Deus est Ecclesia, ita ut prædicatum hujus propositionis sit Ecclesia: secundò quia Ecclesia est Deus, ut prædicatum sit Deus. Et sensus sit, ideo inexpugnabilis Ecclesia est, quia Christum ut suum caput intra se continet; & quia Deus est, a quo divina vis imprimitur: necnon & quia ipsa Ecclesia à Deo continetur, & ei ille adest tam intimè, tamque auxiliatore brachio, & virtute divina, ut in hoc saltē Ecclesia Deus sit, quod nullà hostili potentia, & effusa in eam Tyrannorum fævitia expugnari queat. Quasi qui Ecclesiæ expugnare immutatur, Deum ipsum expugnare tentent, qui est omnibus fortior, & naturâ sua immutabilis, & inexpugnabilis.

C A P U T XII.

Quibus Tyranni Ecclesiæ persecutionibus perdere innitebantur, illi miserè periere.

1206 IN primis ut à virulento, pessimoque antiqui Draconis capite, Satana nempe, exordiamur; nemo ignorat, illum esse omnium persecutionum, quas Tyranni in Ecclesiæ excitaverunt, fontem, & scaturinem; omniumque persecutorum ducem, et coryphaem, qui eos afflat, & inflat, acut, & inflamat ad Martyrum cædes, & carnificinas. Percutit ille & conserit Ecclesiæ calceum, id est, Martyrum corpus, quod pars caput devo- luta plaga Martiribus inflata.

In Damoniæ cap. 12. Utenim S. Greg. lib. 13. Morali. cap. 6. *Idcirco signum ponitur, ut sagittarum emissione feriatur. Fidelis itaque populus in signum hosti suo est positus, quia eum semper suis iætibus impedit, susque persecutionibus affigit.* Signum, inquam, Ecclesia est magnum, à quo aberrare non possunt persecutionum sagittæ quantumvis numerosæ, & crebræ. Sed signum est impermeabilis, utpote totum cælesti, divinæque omnipotentiae opus. Audi Chrysostomum tom. 5. Hom. de expulsione sua: *Christi Ecclesia nihil fortius, si quis eam impugnare proponit, vires atterat necesse est: tale est enim velut si calo bellum medietur inferre. Homini si bellum inferas, fortasse vinces, aut forte vinceris: Ecclesiam vincere nulla vis poterit.* Imò verò etiam cælis ipsi impenerabili, & inexpugnabili Ecclesia est; subtextit Chrysostomus: *Fortior Ecclesia multo quam terra, imò & fortior cælo. Cælum, & terra transibunt, verba autem mea non transibunt. Quæ verba? Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam: & portæ inferi non prævalebunt adversus eam.* Quemadmodum enim Dei verbo cæli firmati sunt, impenerabiles, & inexpugnabiles facti; sic Ecclesiæ regnum, quod cælos ipsos firmitudine, stabilitate, soliditate, & perpetuitate longè excedit; propter vigorem proflus divinum, quem Deus in illam abundè influit. Idcirco deinde.

Quod Lucifer peccati Ezec. 28. 13; *Quod Lucifer peccati* Gen. 3. *Ipse conserit caput tuum & tu insidiaberis, vel conteres calcaneum ejus.* Rem discutio. Nonne rebellis Angeli cum suo superbiente Lucifer ex illa beata, sublimique cælorum statione ad inferna sunt turbati, ubi atrocissima patiuntur cruciamenta irreparabiliter? Indubiatum hoc est. Qua de causa, rogo, dira hæc subeunt? Communis sententia est, superbìa in transversum actos esse. Culpa præcessit, sive superbìa illa sit, sive invidia, ut non pauci volunt. Quid si autem, ea propter Dæmones gravissimo illo supplicio affectos, quod visi fuerint non Adamum folū lastrari, sed tum? innumerous Ecclesiæ Martyres fævissime dis- cruciatur? Audi Ezechielem de Luciferis sic loquentem cap. 28. 13. *Tu Chernub exten- tus & protegens, & posui te in monte sancto Dei; in medio lapidum ignitorum ambulasti: perfectus in viis tuis donec inventa est iniquitas in te.* Tertullian. lib. 2. contra Marcio- nem cap. 10. posteriora hæc verba exultit: donec inventa sunt lastræ in te, id est, pla- gæ, quas alius inflixisti. Ipse Tertul. explicat de lastris Adamo à Dænone inflictis: *Ex quo, inquit, apparuerunt lastræ tua: illi eas repu-*